

Munkosoktól frón:

Nagy-Becskek,
Zapolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zapolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 12 frt.
Félévre ———— 6 „
Negyedévre ———— 3 „
Egy hóra ———— 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetés-
irodáknak.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Nagybecskerek, 1897.

XXVI. évfolyam, 76. szám.

Szombat, április 3.

A kvótabizottság.

Nagybecskerek, április 3.

A magyar kvótabizottságot tegnap megválasztotta a képviselőház és abba kiküldte mindazokat a tagokat, akik a múlt országgyűlés alatt is tagjai voltak e bizottságnak. A magyar képviselőháznak mind ama kiváló kapacitásai, akik mint a múlt országgyűlés tagjai a kvótabizottságban azt a helyes és fényesen indokolt álláspontot elfoglalták; az osztrák bizottság ama követelésével szemben, hogy Magyarország a közösgyi kiadásokhoz való járulása felemeltessék, erélyes és alaposan megokolt non possumus-t állítottak; a kik az osztrák álláspontot ad absurdum vezették és az igazságos magyar ügyet hazafias buzgalommal védelmezték; — Wekerle kivételével, aki többé nem tagja a képviselőháznak, mind beválasztották a bizottságba s most hivatalba vannak, hogy álláspontjukat az új osztrák birodalmi gyűléssel szemben is megvédelmezzék.

Midőn a múlt országgyűlés feloszlásával a magyar kvótaküldöttség mandátuma megszűnt, csakhamar előálltak az ellenzék bölcs táltosai, mindennap hallották a legkisebb fűszál növést s nem fáradtak bele a sejtésbe, a kombinálásba. Minden nap ismétlődő sértő feltevésük és felháborító gyanúsításuk az a folyton ismétlődő állítás volt, hogy a kvótabizottság volt tagjait nem lehet újra megválasztani, mert ezek a már egyszer elfoglalt álláspontjukat nem adhatják fel, báró Bánffy miniszterelnök pedig már megígérte az osztrákoknak a magyar kvóta felemelését. Mindennek azonban ime éppen az ellenkezője történt. A korábbi tagokat újra megválasztották; Apponyi és Horánszky közreműködésére nagy súlyt fektetnek; Széll Kálmán volt elnök megválasztja az elnökséget és a volt előadó is, Falk Miksa megmarad előadónak. Ez a

választás biztosítja annak, hogy a kvóta-kérdésben elfoglalt álláspontot hősiesen védeni akarják. Báró Bánffy a magyar érdekek komoly és erélyes megvédelmezése végett a magyar nemzet összes kapacitássaival veszi magát körül és az ő segítségükkel akarja a megkezdett harcot sikerrel tovább küzdeni.

A bizalom, melylyel a miniszterelnök iránt a kiegyezési kérdésben tett őszinte és öntudatos nyilatkozatai miatt viseltetnek, e választás által még szilárdabb, még erősebb lett. Az ismételt ellenzéki gyanúsítások által befolyásoltatva, kétkedni kezdett a nemzet a korábbi bizottság újból való megválasztásában és annak erélyes fellépésében; de miután ma Bánffynak ez a magas politikai, hazafias ténye köz tudomásra jutott, mindenütt nagy győzelmi tudat vehető észre és az az örvendő tetszészaj, melylyel a képviselőház Bánffynak ezt az akcióját üdvözölte, az egész országban lelkesült visszhangra talál és a legnépszerűbb államférfi piedesztáljára állítja Bánffyt.

HIREK.

Tájékoztató.

Április 3. Az olvasókör estélye.
Április 11. Torontálmezei orvosgyógyászati közgyűlése.
Április 12. Közigazgatási bizottság ülése.
Április 12. d. u. 3 órakor, a gazd. egyesület 14-es bizottságának ülése.
Április 22. Megyei rendkívüli közgyűlés.
Április 25. Nagybecsk. jótékony négyelet közgyűlése
A görögül naponta reggeli 6 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

— **Küldöttség.** Emeltettük, hogy a nagybecskereki képviselőtestület néhány régen vajudó kérdés tisztázása végett küldöttséget menesztett Budapestre. E küldöttség dr. Grandjean polgármester vezetése alatt a következő városi képviselőkkel állott: Dr. Demkó Pál, dr. Végh Lajos városi ügyész, Steinitzer Géza, dr.

Mangold Samu, Krumenacker József és Steyer István. A küldöttség első útja a kultusz-miniszteriumba vezetett, hol Wlassics Gyula közoktatási miniszter előtt polgármesterünk bőven kifejtette azon indokokat, melyeknél fogva a főgimnázium államosítása vagy segélyezése szükségessé vált. A miniszter megígérte, hogy a legközelebbi idő alatt tanulmányozni fogja az ügyet s a mennyiben lehetséges, eleget tesz a város kívánásának. Dr. Demkó Pál országgyűlési képviselő ezután bemutatta a küldöttséget s a miniszter legnagyobb öröme annak egyik tagjában, dr. Mangold Samuban, volt iskolatársát és kedves barátját fedezte fel, mivel kedélyesen elbeszélgetett az ifjúság szép napjairól. A küldöttség ezután dr. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszternél tiszteltgett, ki a vársártér és a vashidak kérdésére nézve nyújtott igen biztató kilátást.

— **Az ügyvédek köréből.** A szegedi ügyvédi kamara dr. Szilárd Adolfot N.-Szt.-Miklós székhelyi és Krsztics Jánost N.-Becskek szék-helyi a kamara lajstromába fölvetve, ellenben dr. Szávits Demetert (T.-Kanizsa) önkéntes lemondás következtében kitérőlte. — Dr. Szávits Demeter ügyvéd volt kamarai tag a kir. kuria-k ítélete alapján fegyelmi vétség miatt az ügyvédségtől f. évi február hó 27-től számítva egy évi időtartamra felüggasztetett.

— **Felülvizsgálatok a Bégánál.** Temesvárról írják: Rapaics miniszter, osztr. tanácsos és Bujovszky János műszaki tanácsos Jankovich Miklós igazgató kíséretében ma Kostélyra utaztak, hogy az ottani védmunkálatokat felülvizsgálják. A bizottság holnap Ó Telekre megy.

— **Jegyzői jubileum.** Török-Kanizsa köz-ség jegyzője, Dimitrievics Pál ez év május 1-én jegyzői pályájának 25 éves jubileumát ünnepli. Igaz, hogy ma már mindenkinek jubilálás is, igaz az is, hogy mindenki már 20, sőt 10 éves állását is megünnepli s végül igaz az is, hogy ha mindenki mindent jubilál, ily ünneplés oly köz-napi dolog, hogy a nagy közönséget ezek föl-emlékezésével kár untatni, de ez esetben valóban érdemes férfuról s egy nehéz pályán kitűnő betöltéséről van szó. Dimitrievics Pál 25 éve jegyző s ez idő alatt soha büntetve, bírságot, vagy csak megintre sem volt. Nagy sor ez és sokat mond a nevezett jegyző jellemzésére. Dimitrievics az érettségi vizsgát Rónay János főispánnal együtt

A „TORONTÁL“ tárczája.

A birtok és a ház.

Írta: Thury Zoltán.

Az asszony azt mondta, hogy ha majd sok pénzük lesz, házat vesznek, a férfi pedig spekulálni akart. Azt mondta, hogy egy kis vállalat mindig kifizeti magát, csak okos legyen az ember.

— Már pedig mégis jobb a ház. Először is van benne az embernek olyan lakása, amilyent akar. Parancsol a házmesternek. Próbálja ezt megvalaki, ha nem háziúr. Van biztos jövedelme, nem sok, de biztos, és nincsen kitéve semmi kellemetlenségnek.

— Akkor is jobb a földbirtok. Ott legalább kísérletezhet az ember. Ha semmi se megy a repával, megpróbálja a repét. Gyönyörűen feloszthatja a földjeit, hogy aki az országuton végighajt mellettük, mindjárt tudja, hogy kié a birtok. Csupa szép széles szalag, egyiken buza, másikon rozs, a harmadikon zab, ami sohase egyszere érik s gyönyörű árnyalstokat játszik a színekben, amikor a nap süt. Tovább a ritkás, sötét tengeri s mind belenyulik mélyre, elkeksenyedik s elvész egymásba, amikor a szem már nem képes a vonalakat követni. Ez beszéd!

— Beszédnek beszéd, de nem okos. Ez már uradalom, valami nagy majorátus, olyasmire pedig mi nem is gondolhatunk.

— Miért ne? Az egyik sorsjegyüknek hat vanezer forint a főnyereménye. Ha azt megütjük, mindjárt vásárolhatunk egy százezer forint ért birtokot. Negyvenezer ratabláztatunk...
— Már adóságot csinálnál. A férfiaknak

már a vérükben van az adóságcsinálás. Anélkül élni se tudnak.

— Csak nem is kezdek kevés pénzzel ilyesmibe — ha az ember ur, hát legyen ur. Ház nekem nem kell, hiába is erőszakoskodom. Hogy én vigyázom, hogy hova öntik a cselédek a mosogató vizet? Olyan nincs. Aztán ismerem magam. Ha háziúr volnék, mindig visszagondolnék a lakókoromra, hogy milyen lőtás-futás volt a fartyaléker, míg előkerítettem a hásbért. Az asszony persze elfelejti az ilyesmit, mert nem is tud róla. Azt hiszi, hogy az csak olyan könnyű. Ha valaki hozzám feljönne s azt morderná, hogy nem tud fizetni, biz én megérteném a baját, vele együtt sopánkodnék s aztán itt van, mi lenne a jövedelemmel?!

— Azt csak bízd rám. Te sopánkodnál velem, én meg kidobnám, úgy hogy a lába se érné a földet. Hogy az én házamban valaki ne fizessen, arra nincs eset. Ki kell választani a csupa jó lakót, lehet azt látni, már amikor a szobákat nézik, hogy kibe mi lakik. Aztán rend van...
— Hát a rossz lakó hova menjen?
— Bámom is én, ahova kedve tartja.
— Nem tűröm, hogy így gondolkozz. Hova tette a szivedet, a zsebedbe?

— Akinek családja van, az ne osztogassa el a házat a rosszfizetőknek. Különben hiszen van butora mindenkinek, azt ki nem viszi, amíg rendbe nem jön a hátralekkel.

— Bizony pedig annak a mosónénak, aki a pinczében lakik, nem venném el a párnáját. Hadd fusson a nyomorult...

— Mosóné soha is kellene a házamba. Azoknak mindig repaszerálni kell a vízvezetéket. Azt hiszik, hogy az ember arra gyűjti a garast...

— Különben is nekem birtok kell és vége; szép, nagy, széles tarló őzire, ahol kedvemre lovagolhatok.

— Azt pedig sohase engedem meg.
— De én lovagolni akarok.
— Elég hosszú a seprő, ülj föl rá.
— Este jönnek haza. Csupa tajték lenne a lovam a nagy vágatás után.

— Még vágatni is akarsz! Jézusom, te meg vagy bolondulva szerencsétlenné akarsz tenni mindnyájunkat, engem is, meg Lajost is. Nem gondold meg, hogy mennyi szerencsétlenség történt már a lóval...

— De én megszorítanám a térdemmel s nagyot rántanék a száján...

— Megszorítanád, már hogy mondhatsz ilyet? Nem engedem, hogy ráülj, Lajoska, kérd a papát, hogy ne üljön lóra.

— Pedig hiába! Most már hagyj nekem békét. Még a gyereket is rám küldi, hogy nyivogjon a nyakamon. Hallgatsz már, kölyök! Majd ha elküldiek a katona-iskolába, megtanítanak becsületre, hogy hogy szólj bele az apád dolgába.

— Hova küldöd?
— Katona-iskolába.
— Hiszen még három esztendő sincs.
— Majd lesz nagyobb is.

— Bizony nem pedig fogod a katona-iskolába küldeni, ezt én modom neked.

— Csak legyen hét éves, majd megtanítják ott emberségre, ha az anyja tönkreteszi a nevelését.

— Te beszélsz nevelésről? Mit értesz te ahhoz...

— Már pedig ennyi idős korában olvas-hatna is már, meg gimnasztikát tanulhatna.
— Tán még arbronsot is ugratnál vele?

tette le Szegeden, szerény anyagi viszonyai azonban nem engedték meg, hogy az egyetemre beiratkozzék s azért a jegyzői pályára lépett. 1872. május 1-én helyettes jegyző lett Uj-Szent-Ivánon s midőn ugyanaz év novemberében a jegyzői szigorlatot letette, Uj-Szent-Ivánon egy hangulag megválasztották körjegyzővé. 1874-ben Gyála község jegyzője lett, honnan 1880-ban hasonmóságban Török Kanizsára került s azóta ott működik ernyedetlen szorgalommal a község érdekében. Egyike volt azoknak, kiknek buzgalma és fáradozása megteremtették a torontál-megyei jegyzői egyletet és mint ennek több éven át I. alelnöke, nagyban hozzájárult az egylet fölvirágzásához. Hivatalos elfoglaltságai mellett tudott magának annyi időt szakítani, hogy néha néha az irodalommal is foglalkozzék s dolgozatait az „Ország-Világban“ és a „Torontál“ban tette közzé. Mint jó szónok ismeretes s ezért ünnepléses vagy hivatalos alkalmakkor úgy üdvözlő, mint vezető szónokként szerepel. 22 éve megyebizottsági tag. Tíz évig volt szerb kongresszusi tag, s községében szerb hitközségi elnök. A vörös kereszt egylet török-kanizsai fiókjának tevékeny titkára. Bizalmi állásainak mindenképp oly buzgalommal és pontosággal felelt meg, mint hivatalának. Ily férfi megérdemli, hogy ünnepeljék negyedszázados közmunkálkodását. Keveseknek jut ez osztályrészül és még kevesebben vannak, kik rögzös pályájukon annyira megállják a sarat, mint Dimitrievics Pál.

— **Uj körjegyzők.** Az igazságügyminiszter dr. Mattiassich Dezső verseczi kir. körjegyzői helyettesét Lugosra, dr. Kikindai Győzött Kanizsára körjegyzővé nevezte ki.

— **Dr. Paiss Andor — kúriai tanácselnök.** Mint a „Budapesti Közlöny“ jelenti, a király dr. Paiss Andort, a temesvári kir. ítélőtábla elnökét a kúriához tanácselnökké nevezte ki.

— **Igazi április.** Az a sok szellemes csevegés, melyben április havát általánosságban és elcséjt különösen megénekelték, az idén éppen nem nélkülöz minden alapot. Regényeket lehetne írni arról a sok áprilisi bolondról, a ki tegnapelőtt beugrott s lemondó elégiákat kellett papírra vetnünk, ha kitekintve az ablakon, az időjárás nem új, de mindig aktualis témájával foglalkoznánk. Tetszük miatt sem regénybe, sem elégiába nem kezdünk, csupán csak annak konstataálására szorítokozunk, hogy tegnap óta halhatlan, azaz igazi áprilisi idő jár minálunk. Reggel vígan üdvözlünk a nap bájos sugarai, 10 óra felé beborul az ég, délben szakad az eső, fekete kávé idejekor elkezd mennydörögni, öt óra tájt becsap a villám, este pedig a szín-

— Miért ne, azért fiu. A lánynyal persze egészen másként lesz.
— Hiszen nincs is lányod.
— Majd lesz.
— Most már meg az Isten dolgába is beleszólaná.
— Nekem is van ahhoz egy kis közöm. Most majd még könyvet is fogok írni arról, hogy hogyan kell nevelni a gyermeket. Két kötetet, egyet a fiukról, egyet meg a lányokról.
— Én meg kidobom az ablakon mind a kettőt.
— Majd fölcseded.
— Mit akarsz a leánynyal, miért szólsz bele már abba is? Tan apáczát akarsz belőle csinálni.
— Nem, orvost.
— Mit?
— Orvost.
— Hogy az egyetemre menjen?
— Igenis, oda fog menni.
— Nem fog odamenni.
— Majd megmutatom.
— Én pedig inkább most leugrom az emeletről, semhogy ezt megérem.
— Meg kell neki élni.
— Akkor is legyen tanítónő.
— Azok éhen halnak.
— Ha arra való lesz, ugys férjhez megy.
— Nem kell.
— Azt majd ő fogja elhatározni, nem te.
— Majd csak én is beleszólok.
— Ez az ő dolga, meg az anyém.
— Nem akarom, hogy senkit is szerencsétlenné tegyen. Az asszony egyebet se tud.
— Te talán az vagy.
— Az.
— Én tettelek assz?
— Te.

házban „Delilá“-t adják, — hát nem bolond hónap ez az április?

A hal szezon vége. Április 1-től kezdve vége annak a halpezenyének, amely a bűjjel egyetemben a farsangi fánkot fölvaltotta. Vége annak a toknak, amely a tatár-mártással egyetemben minden művelt bankett menüjén helyet foglal. Vége a halpaprikásnak és a népdal hiába fogja a koresmárosnének mondani: „Koresmárosné halat-halat süssek kend! . . .“ Mert a koresmárosné azt fogja felelni: „A halászati szabályrendelet értelmében április elsejétől kezdve a kecsge, süllő, ponty, viza, tok és a rák árulása és halászata tiltva van és az ellen vétők . . .“ A szabályrendeletet most ajánlja figyelmébe a publikumnak a rendőrség. A szabályrendelet csakugyan úgy van, ahogy a koresmárosné mondja. Április 1-éig összeírják a halkereskedők halkészletét, — azontul új halakat fogni és árulni tilos. Az egyedüli, ami a halakból április 1-e után is megmarad: a hering.

— **Ongyilkos molnár.** Hódmező-Vásárhelyt — mint nekünk írják — a Bauer-féle gözmalom fölmolnája, Heckel Vilmos, öngyilkossági szándékból mérget ivott s daczára a gyorsan alkalmazott orvosi segélynek, néhány órai kioldás után meghalt. Heckel darab idő óta nehéz lábfejében szenvedett s mert a szorgalmas, törekvő és munkás ember nem igen bizott felgyógyulásához, elhatározta, hogy a rá nézve kellemetlenné vált életnek öngyilkossággal vet véget. Abból az orvosságból, melyet fájós lábára rendeltek, (corosivus) négy adagot ivott meg s azután mondogta feleségének, hogy megmérgezte magát. A kétségbeesett asszony rögtön orvosért szaladt, az orvosok azonban nem tudtak segíteni a szerencsétlen emberen.

— **Berecz Antal szabaddalbon.** Szegedről írják: Hosszu szabadságvesztés után, végre megnyitott a börtön vasrácsos ajtaja a közelmúlt évek szenzációinak egyik legnevezetesebb hőse: Berecz Antal előtt, ki egyik feje volt annak a sikkasztó bandának, amelyik dr. Takács Zoltánnal és Berecz Edével egyetemben 25,000 forintot sikkasztott a „Pesti kereskedelmi bank kárára“. A sikkasztók rövid idő alatt kézre kerültek, kivéve: dr. Takács Zoltánt, az egykori népbolondító demagógot, akire akkor csapott le a büntető igazságszolgáltatás, amikor Bereczék már egy évet kitöltöttek büntetésükből. A kir. törvényszék Bereczék följelentésére új tárgyalást tűzött ki a sikkasztási perben való ítélkezésre. Ez az újabb tárgyalás azonban nem sokat használt Bereczeknek. Berecz Ede már akkor kitöltötte volt büntetését, míg Berecz Antal előbb kiszabott büntetését csak megerősítette a budapesti kir. törvényszék. Ma töltötte ki Berecz Antal a rá rótt négy esztendő büntetésének háromnegyed részét és miután egész idő alatt tisztességesen viselkedett és körülbelül egy hónapja folyamodott az igazságügyminiszterhez, hogy föltételes szabadlábra helyezze, ma a miniszter rendelete következtében kibocsájtották a csillagbörtönből. Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy a fogságban teljesen megtanult olaszul és angolul s most külföldi utra készül.

— Mivel?
— Beleszólasz minden dolgomba. Ha birtokot akarok . . .
— Azt nem is engedem meg.
— Lovagolni akarok . . .
— Csak nem veszem a lelkemre, hogy kitörd a nyakad.
— Azt akarom, hogy fiamból katona legyen. Ertetted?
— Hogy láb nélkül jöjjön egyszer haza. Nem hagyom, hogy nyomorék legyen.
— A leány pedig orvos lesz, erre meg esküszöm. Olyan igaz, mint hogy itt állok.
— Előbb majd a sirba teszel engem, aztán tehetsz, amint akarsz.
— Teszek is.
— Tégy . . .

Erre félreültek két sarokba. A férfi úgy nézet maga elé, mintha közel állana már a kétségbeeséshez, az asszony pedig behunyta a szemét s azon gondolkodott, hogy vajjon itt hagyja ezt a kegyetlen embert, vagy még túrjön neki. Teljes egynegyed óráig nem szóltak egymáshoz, azalatt Lajos urfi ide oda csuszált köztük, mintha a póstat hordaná egyikőtől a másikhoz. Azután egymásra nézettek, de csak lopva és nagyon haragosan. Mikor már nagyon megunták magukat, a férj békülni kezdett. Odament az asszonyhoz, simogatni kezdte az arcát én a haját.

— Nem baj no, öregem, beleegyezem én a házba is.

Az asszony fölugrott, bement a másik szobába, hangosan becsapta maga után az ajtót s csak visszakiáltott:

— Most már az se kell.

— **Fejér Simon János tanár temetése** tegnap délután ment végbe nagyszámú gyászközönség jelenlétében. Részt vett az összes intézetek tanulóifjusága is. A temetési szertartást Jeszenszky ág. ev. lelkész végezte, a református templomban pedig Szalay József mondott gyönyörű emlékbeszédet, mely könyekig meghatotta a hallgatóságot. Itt megemlítjük azt, hogy miután sem a tanuló ifjuság, sem a tanári kar óhajtott kegyeletét oly módon, mint szeretne volna, le nem róhatta a boldogult szeretett tanár iránt, ennek lerovására a jövő hét valamelyik napján gyászünnepély fog tartatni az iskola dísztermében. Adjon Isten a magyar társadalomnak sok oly kötelességtudó, jeles tanárt és szeretett barátot, áldott jó családapát és hű szerető férjet, mint Fejér Simon János volt. Requiescat in pace.

— **Halálozás.** Mint részvétellel értesülünk, ma reggel Dörner Ernő, városi közeget-vám-felügyelő meghalt élete 45 ik évében. Az elhunytban, kiből dr. Perisits Zoltán városi főjegyző sógorát gyászolja, a város pontos és lelkiismeretes tisztviselőt vesz. Temetése holnap délután 4 órakor megy végbe.

— **Déli jég- és viszontbiztosító-társaság** Triestben folyó hó 20-án tartotta rendes évi közgyűlését. Az előterjesztett 1896. évre szóló üzleti jelentés szerint a jégbiztosítási ágazatban 2,298,009 korona díj vétetett be az előző évi 2,259,381 koronával szemben, károkkért 2,007,107 koronát fizettek ki. Az előző évi 1,784,071 koronával szemben, ezenkívül 16,346 koronát kellett függő károkkért tartalékba helyezni. A tűz- viszontbiztosítási ágazatban 406,614 korona díjbevitel folyt be, a károk a kártartalékok figyelembevétele mellett 300,189 korona kiadást okoztak, míg a díjtartalékra 203,307 koronát, a díjbevitel 50%-át vezették elő. A károknak előző évekkkel szemben jelentékeny emelkedése a díjbevételeknek a viszonyokhoz mérten csekélyebb növekedése mellett természetesen a tényleges üzleti nyereség csökkenését vonta maga után, az osztalék ennél fogva az 1896. évre csak 45 koronát tesz ki, az 1895-iki 60 koronájával szemben. Az alapszabályok szerinti növelések tekintetbevétele mellett a tartalékok 1896. december 31-én 1,467,345 koronára rugtak és a teljesen befizetett 3,000,000 korona alaptőkének hozzászámításával a biztosítéki alap 4,467,345 korona összeget tesz ki. A társaság magyarországi osztálya Budapestben, IV., Váci utca 9. (az Adria biztosító-társulat házában van). Intéző: Podmaniczky Frigyes báró.

Színház.

Delila.

Kaviár után limonádé. Talán egészséges dolog, de kevesen kedvelik, mint a tegnapi gyengén látogatott ház bizonyítja. Hogy Feuillet dramatizált regénye kevés hatást tett, talán mondanunk is felesleges. Hiába, a közönség úgy hozzászólt a modern vigjátékok frivol cinizmusához, hogy ma már nevetésbe törnek ki a hallgatók, mikor a hős felkiált: Szeretlek, szeretlek, szeretlek!

Az előadásról azonban a legjobbat mondhatjuk. Arday Ida igen szerencsés alakot csinált Felconieri hercegnőből, s különösen a hódító nő démoni kacérságát domborította ki igen ügyesen. Méltó partnere volt Tóth (kit tegnap a „Hűtelen“ előadásáról szóló tudósításunkban Szathmárynak kereszteltünk el.) Ez a széptehetségű fiatal színész nap-nap mellett játszik s minden egyes alakításán, kétségbevonhatatlan tehetségén kívül meglátszik a szorgalom és ambíció. Roswein t. anyai nemes hévvel, oly értelmesen és rokonszenvesen játszotta, hogy méltán megérdemelte a sűrű felhangzó tapsokat, melyek kei a közönség a derék színészt megtalálta. Halmay az ő nyugodt eleganciájával adta Carniolit. Déry (Sertorius) és Szohner Oiga (Mártha) önfeláldozó szeretettel játszották meg kicsiny szerepeiket.

— **Uj színház Budapestben.** A tanács a IX. kerületben: az illői-ut és markotányos-utca sarkán épülő Szikray-féle színház megnyitására vonatkozó engedélyt a szokásos kikötések és feltételek mellett megadta, csupán csak két jótékony előadás tartására kötelezte az igazgatóságot.

* Édes modern száz az ember, h kezébe veszi körülrajongó alatt népszert és kunyhókba irni, s a ki felejt el soha dalos póttájá nek; izmosab számtalan, ez kiknek, hogy az egész vers Pósa Lajos,

A legúj országot. Me mert a mai k hasonló tárgy tetet — legvilágfájdalom a költő, a ki nem resteli, parasztasszonjed a falu ban jár s ünneplős any megy a föld az ő egyetlen Pesten, hogy

S Pósa verse sem, a soros dolga fakadt fel sugallta őket nekünk is ne öreg asszony megkapó von édes anyja n otthon ül a minden csak visslátnok az visszatükröz akaratlanul látjuk, amin kövér legyen Lajos.

Nem Mint Két s elmondva; k szeretet, am és fiát, az diadallal fog eanyok meg ket ő csinál Az öv don festi Pó pesten . . . apró remek hálás lesz a iránt ezért következő b

Még e a Singer és s az ára 1

Irodalom.

* **Édes anyám.** Megtévét dekadens és modern századvégi poéták után úgy éri az ember, hogy oázisra jutott a sivatagból, ha kezébe veszi Pósa Lajos könyvét. A gyermekek körülrajongott bálványa, ki aránylag rövid idő alatt népszerűvé tudta magát teni a palotákban és kunyhókban egyaránt; — tud nagyoknak is írni, s a ki az ő édes nótáit éneklé, az nem felejtí el soha, hogy kicsoda Pósa Lajos. Ilyen dalos poétája nem volt még a magyar nemzetnek; izmosabb dalnok, született és meghalt számtalan, ezivel élnek jelenleg is olyanok, a kiknek, hogy úgy mondjuk a kis ujjukban usv az egész verstani technika, de azért egyik sem Pósa Lajos, úgy dalolni, mint ő, nem tud senki.

A legújabb kötetével meglepte az egész országot. Meglepetés volt az „Édes anyám”, mert a mai kor poétái alig, vagy éppen nem irnak hasonló tárgy verseket; a szülők iránti szeretetet — legalább a poézis terén — a beteges világtájdalom pótolja, de meg aztán hol van az a költő, a ki nem restelné bevallani mint Pósa nem resteli, hogy biz az ő anyja csak egyszerű parasztasszony, a kinek a műveltsége nem terjed a falu látkörén túl, a ki olesó karton ruhában jár s csakis vasárnap veszi magára az ünnep'ös selyem köntöst, a mikor a templomba megy a fedormentás imakönyvével, imádkozni az ő egyetlen Lajos fiáért, a ki olyan nagy ur Pesten, hogy talán még a király is parolázik vele.

S Pósanak épp azért nem mesterkeltt egy verse sem, azért ragadja meg a legkisebb négy soros dolga is a szívünket, mert az ő szívéből fakadt fel egyenesen s a legnemesebb érzés sugallta őket: a szülő iránti szeretet. Lehetetlen nekünk is nem szeretnünk azt a jóságos arcú öreg asszonyt, akinek naiv egyszerűségét annyi megkapó vonással állítj elénk a fia. Pósa Lajos édes anyja nem sokat járt túl a falu határán, otthon ül a Balogmenti kis fehér házban, hol minden csak a fiára emlékezteti. S még ha nem is látnók az arczképét, azok a dalok annyira visszatükröztetik az ő jóságos szelid arcját, hogy akarattalul is magunk elé varázsoljuk s szinte látjuk, amint a baromfiat eteti, csak hogy jó kövér legyen a tyúk akkorára, ha hazajön a Lajos.

Nem tud úgy szeretni a világon senki
Mint a hogyan ő tud engemet szeretni.

Két sor, de mégis milyen sok van benne elmondva; kéri minden szavából az a mérhetlen szeretet, amely összeköti a jó özvegy asszonyt és fiát, az országos hírű költőt, kit otthon nagy diadallal fogadnak s elébe járulnak legények, eánnyok megköszönni a sok szép nótát, amelyeket ő csinált.

Az özvegy asszony naivságát megható módon festi Pósa a „Mikor anyám itt járt Budapestben . . .” című versében, de azért valóságos apró remekmű minden további dal s öröklé hálás lesz a nemzet a legédesebb száju poétája iránt ezért a szép kötetért. Mutatóul közöljük a következő bájos apróságokat:

Suhanó felhőket
Ablakomból nézem,
Vándorló utjokon
Messze elkisérem.

Suhanjatok, felhők,
A Balog partjára!
Ejtsetek egy könnyet
Egy fehér kis házra!

Betegen, elhagyatva
Fekszem kórágymon . . .
A gyógyító halálról
El-elgondolkozom.

Tán jobb is volna már, ha
Meghálnék csendesen:
Hiss engem úgy se száanna
Senki sem, senki sem!

De egy akadna mégis:
Szegény öreg anyám . . .
Sietne messze földről,
Sirva borulna rám.

Még csak azt említjük meg, hogy a könyv a Singer és Wolfner cég kiadásában jelent meg s az ára 1 frt 20 kr. Sz.

* **Ave Mária.** Külső csinra, izléses kiállításra, a mily megnyerő, belső tartalomra épp olyan becses zenemű az, mely Valentin Károly zeneműkereskedésében jelent meg „Ave Mária” címmel. Ennek a kis dalszerű imának Vajdits Alajos dr. pécsi orvos a szerzője, a ki Rézbányai József dr. teológiai tanár szövegére, ehhez lágyan simuló, ezt teljesen kifejező éneket és zenét írt. Maga az ének a lehető legnemesebben egyszerű dallamkompozíció, de ebben a néhány hangbetűben mennyi beszédesség! Az ének kísérete, melyet a szerző zongorára írt, de orgonán is kellőleg kifejezésre jut, komoly, talentumos zenesz munkája. Valóban bájos apróság ez az „Ave Mária”, mely csakhamar és bizonyára süriően fog csendülni az ilyen éneketéteket ki nem tiltó körusokon, valamely lágy mezzó szoprán ajakán. A Káldy Gyula operigazgatónak ajánlott zenemű ára 2 korona, s az eladás tiszta jövedelmét a kiadó a pécsi szent Vincze-egylet javára szánta.

* **A szegedi Dugonicstársaság** folyó hó 28-án tartotta meg rendes havi felolvasó ülését a város előkelő közönségének nagy érdeklődése mellett. Az épp oly tartalmas, mint élvezetes felolvasások teljesen igazolták az érdeklődést. Elsőnek Cserep Sándor főgimnáziumi tanár r. tag olvasott fel tartalmas tanulmányt „Népköltészetünk sajtóságairól.” Azután Sass Ede r. tag olvasta fel általános figyelem között „A király bábuja” című kedves kis novelláját. Majd Várady Károly r. tag olvasta fel Vass Mátyás r. tagnak mély tanulmányra valló kulturisztóriai értekezését „az engedelmségről”. Végül Móra István r. tag olvasott fel pár gyönyörű költeményt, melyek a közönséget valósággal elragadták. A nagyszámú közönség minden felolvasást hatalmas megállapított. A jövő ülésen, mely ápril 11 én fog tartatni, Schmidt Sándor dr. th. tag, úgy dr. Platz Bonifác és Pósa Lajos r. tagok énekelnek a felolvasó asztalhoz.

Legújabb hírek.

A király szt.-pétervári utja.

Budapest, április 2. Uralkodónk oroszországi utja most már véglegesen megállapított. Mint Szt. Pétervárról jelentik, a király e hó 27-én érkezik meg az orosz fővárosba, a czári udvar látogatására. Bécsből április 25-én utazik el.

A német császár Bécsben.

Budapest, április 2. II. Vilmos német császár, mint bécsi tudósítónk jelenti, e hó 20-án Bécsbe érkezik és 3 napig marad ott. Ez idő alatt, valószínűleg április 22-én, az uralkodó az egész bécsi helyőrséget be fogja mutatni császári vendégének.

A magyarországi nagy hadgyakorlatok.

Budapest, április 1. Beck báró tábornagy, a vezérkar főnöke — mint bécsi tudósítónk táviratozza — szombaton nagy katonai kísérettel nagyobb szemleuttra indul Magyarországra, hogy tanulmányozza azt a terepet, melyen az ideai nagy hadgyakorlatok tartatni fognak.

Püspöki konferencia.

Budapest, április 1. Vaszary Kolos biboros hercegprimás a püspöki konferenciát e hó 7-ére hívta egybe. A konferencia fontos egyházi belügyek elintézésén kívül a kongrua s az autonomia kérdésével is fog foglalkozni s megállapítja az országos katolikus nagygyűlés egybehívásának időpontját.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A főrendiház ülése április 3-án.)

Budapest, április 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) A főrendiház mai ülésének legérdekesebb tárgya a kvótabizottság választása volt. Megválasztottak: Szme-csányi püspök, Pallavicini Ede gróf, Dessewffy Aurél gróf, Gajzágó Salamon és Lukács Antal.

Br. Fejérváry Bécsben.

Budapest, április 3. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Bécsből jelentik, ő felsége ma délelőtt kihallgatáson fogadta br. Fejérváry honvédelmi minisztert.

Badeni lemondásához.

Budapest, április 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből jelentik: Ma délig a király a Badeni-kormány lemondását illetőleg még nem határozott, az összes e tekintetben felmerült kombinációk alapjánélküliek. Tegnap estig a király egy politikai személyt sem fogadott. A lemondás valódi okáról mérvadó helyen a következőket beszélük: Badeni a lengyelekkel, ifju csehekkel és német liberálisok egy részével tett kísérletet egy kompakt többség alakítására nézve, utóbbiaknál azonban nehézségekre talált. Beavatott politikusok biztosra veszik, hogy a király ismét Badenit bizza meg a kabinet megalakításával.

Bécs, április 3. (Feladatott 1 órakor.)

A király Badeni gróftól déiben hosszabb kihallgatáson fogadta.

Bécs, április 4. (Feladatott 2 óra 45 perc.) Politikai körökben beszélük, hogy a király nem Badenit, hanem Windischgrätz Alajos herceget bizza meg kabinet-alakítással, ki a legszélesebb klerikálisokhoz tartozik.

Brahms meghalt.

Budapest, április 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből jelentik, Brahms János hírneves zeneszerző ma délelőtt hosszas betegség után 64 éves korában meghalt.

A tőzsdéről.

Budapest, április 3. (A nbeckerek Lloyd társulat távirata.) Kötetett buza őszire 7.03—05, buza tavaszra 7.62—63, buza május júniusra 7.45—46, tengeri 3.47—48, zab 5.68—70, repce 10.35—45. Buzában a kínálat mérsékelte, vételkedv korlátolt. Szilárd 20.000.

Városi színház.

Nagybecskerek, szombat 1897. április 3.

Hahnel Aranka jutalomjátékául:

Lecouivreur Adrienne, egy színésznő élete.

Dráma 5 felvonásban. Írták Scribe és Legouve. Fordították Csepreghy Lajos és Egressy Béni.

Személyek:

Lecouivreur Adrienne, a Comedie Francaise tagja	HANEL A.
Maurice, szász gróf	Tóth E.
Buillon herceg	Halmay Imre
Neje,	Ács Irma
Chasseul, abbé	Déry Béla
Athenais, D'ammont hercegné	Csige Böske
Michonnet, a Comedie Francaise színház rendezője	Szathmáry Árpád
Ivonne, kisasszony	Szohner O.
Dangeville	Dériné
Quinault ur	Arday Árpád
Poisson, színész	Csige Lajos

Kezdeté este fél 8 órakor.

Holnap vasárnap április hó 4-én Csige Böske jutalomjátékául és a társulat lucselőadásául

Csalj meg édes.

Francia vigjáték a budapesti vígszínház műsoráról.

Nyiltér.)

Hi iszik

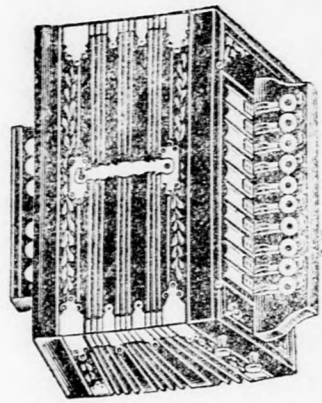
Kathreiner-féle

Hneipp-maláta-kávét?

Mindenki

a ki igazán jó kávét szeret, a ki félti az egészségét és takarékos.

* Az rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Csak
4ésféltrtert
szállítom a világhírű
„BOHEMIA”
nevű

huzóharmonikát
hosszu billentyűvel és valódi gyöngyház-
kagyló üvegekkel.

Tartalmaz 2 kétszeres tokot, áll 11
erős, hajtásos rézből és szétörhetetlen réz-
ből készült védsarkokból.

A hangok egyes lemezekén vannak
elhelyezve, ennél fogva a **harmonikának**
nagyszerű orgonaszzerű hangja van.

40 hangu 2 sorozatu 15 1/2 x 33 cm. 4-50
60 " 3 " 17 x 34 " 5-50
90 " 4 " 17 1/2 x 34 1/2 " 6-50

Magánoktatási iskola díjmentesen. Pos-
tadij és csomagolás 60 kr.

C. A. Schuster,

harmonikagyáros MARKNEIKIRCHEN i/S.
Utánvétellel teljesen vámmentesen szállítatik.
Nem tetszés esetén vissza cseréltetik. Ismét eladók-
kal összeköttetés kerestetik.

38-63

2146. kig. 897. A párdányi járás főszolgabirójától.

Pályázati hirdetés.

Alólirott szolgabirói hivatal az ürese-
désbe jött csebzai községi jegyzői állásnak
választás után leendő betöltése indokából
ezennel pályázatot hirdet.

A nevezett jegyzői állással következő
javalmazás van egybekötve, u. m. kész-
pénzben 700 frt évi fizetés, rövid fuvarok
megváltási árban évi 60 frt; a jegyzői
laknak és melléképületének házi és pót-
kertnek szabad élvezete; a szabályrende-
letileg megállapított napi és a magán-
munkálatokért járó díjak.

Felhivatnak tehát mindazon egyének,
kik ezen állás elnyeréséért pályázni óhaj-
tanak, hogy az 1883-ik évi I. t.-cz. rendel-
kezése szerint követelt minősítvényvel fel-
szerelt kérvényüket, melyben a magyar
hivatalos nyelven kívül a román nyelv-
nek szó és írásban való tudását is igazolni
tartoznak, folyó évi április hó 27-ig ezen
hivatalnál benyújtsák.

A választás folyó évi április hó 29-én
d. e 10 órakor Csebzai község házában fog
megejteni.

Kelt Párdányban, 1897. évi március
hó 15-én.

Torontálmegye párdányi
járás főszolgabirói hivatala.

365-3.3

KWIZDA féle
KORNEUBURGI
marha-táppor
több mint 40 év óta a

legjobb istállóban haszná-

latban étvágyhiánynál, rossz
emésztésnél, valamint tehe-
neknél a tej javítása s a tejelő-
képesség fokozása czéljából.

Egy dobozzal 70 kr.,
fél dobozzal 35 kr.

Valódi csakis akkor, ha a fenti
védjeggyel van ellátva. Kapható
minden gyógyszerárban és dro-
gueriarban.

FŐRAKTÁR:

Kwizda Ferencz János
csász. és kir. osztrák-magyar és
román királyi udvari szállító ke-
rületi gyógyszerárban,
KORNEUBURG, Bécs mellett.

19011-15.3

FELSENSTEIN FERENCZ NAGYBECSKEREK.

Szives tudomásul!

Az üzlethelyiségem alatt történt **benzin-robbanás** következtében
elhatároztam, hogy Nagybecskerek városát ez év végén elhagyom. Ennek folytán

a beszerzési áron alul 25%-al olcsóbban

eladásra bocsátom a **legdivatosabb és legfinomabb**

férfi-, női- és gyermekruhákból

gazdagon berendezett raktáramat. — Árnim röviddel a robbanás előtt
érkeztek elsőrendű bécsi ruha-intézetekből.

**A robbanás által megsérült ruhák hallatlan olcsó áron
adatnak el.**

Nagybecskerek, 1897. április hó.

Tisztelettel

Felsenstein Ferencz.

362-32

**Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.**

Ezen hírneves házszer ellenállt az idő megpróbáltatásának, mert
már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsöl-
lésként alkalmazatik köszvényénél, csúznál, tagszaggatásnál és meg-
hűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban
rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-
Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű
házszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr.
70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógy-
szertárban készletben van; főraktár: Török József
gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen
óvatosak legyünk, mert több kisebbbirtokú utánzat van
forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden
egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés
nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

Raktár: N.-Eecskereken, Benkovits Mihály gyógyszerárban.

Hoff János-féle maláta-készítmény
betegék és gyengék részére.

291-8.2

<p>Hoff János-féle malátaegészségi ital.</p> <p>Mell-, tüdő- és gyomorbántalmaknál, ne- héz emésztésnél, általános elgyengülésnél, valamint lábbadozó betegeknek a legjobb hatású és izlésű erősítő ital.</p> <p>Már több mint 10 éve, hogy az Ön maláta egészségi sörét és egyéb maláta-kivonatait rendelem. Ezen szerek az egyedüliek, melyek nőmnek egészségét visszaadták. Kérek egy újabb küldeményt. Bécs, Hofmühlgasse. Bögner C.</p>	<p>Hoff János-féle koncentrált maláta-kivonat.</p> <p>Gégehurut, légsóhurut, valamint idült köhögésnél; különösen ajánlható a gyer- meknek légzőszerveinek megbetegülésénél; azonkívül igen kellemes ízű.</p> <p>Az Ön maláta-kivonatai valóban kitűnő és hathatós gyógyszerek. Kérem részemre ismételten a következőket küldeni: 5 nagy üveg koncentrált maláta-kivonatot, 1 font maláta-csokoládét és 1/2 zacskó maláta mell- cukorkát. Nagyvárad. Fischer G. örngy a 37. gyalogezrednél.</p>	<p>Hoff János-féle malátaegészségi csokoládé.</p> <p>Gyengeség-, vérszegénység-, idegesség-, álmatlanság- és étvágytalanságnál kitűnő eredményre használható. Rendkívül izletes és tápláló; gyenge gyermekeknek és gyer- mekét tápláló anyáknak nagyon ajánlható.</p> <p>Az Ön maláta-csokoládéja az egyedüli ki- tűnő szer, melyet eddig ismertem. Ezen kel- lemes italt idült gyomor- vagyis emésztési zavaroknál, sápkór és általános gyengeségnél kitűnő eredménnyel alkalmaztam. Triebel. Dr. Nicolai, orvos.</p>	<p>Hoff János-féle maláta mell-cukorka kivonat.</p> <p>Köhögés, rekedtség és elnyálkásodásnál utóéletlen gyógyszer. A valódi maláta mell-cukorka kivonat, minden emésztési zavar előidézésé nélkül, használható bármiféle mennyiségben.</p> <p>Bámulatos gyors eredmény mutatkozott az Ön maláta mell-cukorka kivonatának hasz- nálatát után az én makacs köhögésem ellen. Waldenburg. v. Zedlitz Neukirch. Az Ön cukorkái az én nőm köhögése és ne- héz légzési bántalmainál kitűnő eredményt értek el. Weischütz. Busch, lelkész.</p>
---	--	---	--

Kapható: Nagybecskereken **Schnitzler Lipót, Armbruster József, Zimmerer Antal**
kereskedéseiben; továbbá **Török József** gyógyszerésznél Budapesten, Király-utca 12. szám alatt; valamint a feltaláló
Hoff János cs. és kir. udv. szállitonál Bécs, I., Graben, Bräunerstrasse 8.

Árjegyzék és ismertető füzet ingyen és bérmentve.

Nyomatott Pleits Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.